

Verlag adviesraad IBD - 3 november 2017

1 Transparantie in agendastukken, frequentie en vertegenwoordiging Adviesraad

De adviesraad wordt gevraagd zich tijdens de vergadering uit te spreken over de verspreiding en transparantie van de agenda en het verslag. Het onderstaande is door de Adviesraad besloten:

- De agenda wordt vooraf afgestemd met gemeenten;
- Het definitieve verslag wordt gedeeld met de commissie D&I en contactpersonen IB van gemeenten

Rond de bestuurlijke aandacht is het volgende besloten:

- De adviesraad stemt in met het opnemen van een samenvatting van het verslag in de IBD maandmonitor die naar gemeenten wordt verzonden. De aangereikte informatie kan als basis fungeren voor de gesprekken van ACIB/VCIB met directie en college;
- Het samengevat verslag van de IBD adviesraad wordt vanaf heden op de website VNG/IBD gepubliceerd.

2 Stand van zaken IBD

Professionalisering dienstverlening

Vanuit het Computer Emergency Response Team (CERT) heeft de IBD haar Incident Response Dienstverlening verder geprofessionaliseerd. Onlangs is een SMS alert dienst ingevoerd om contactpersonen bij incidenten buiten werktijd te informeren dat er een mail verstuurd is. Tevens worden nu standaard ontvangstbevestigingen met ticketnummer en reactietijd verstuurd.

Incidenten

Een aantal grote wereldwijde incidenten (o.a. Petya, WannaCry) vergden grote inzet vanuit de IBD-CERT ihkv preventie. Verder is er onlangs veel media-aandacht geweest voor het publiceren van persoonsgegevens in aanbestedingsdocumenten (onder andere m.b.t. leerlingenvervoer).

Leveranciersmanagement

IBD wil bij incidenten haar coördinatie goed en efficiënt oppakken, daarom is het van belang dat de contactpersonen van de belangrijkste leveranciers bij de IBD staan geregistreerd. Dat belang gaat boven een complete aansluiting van die leverancier. De IBD heeft dan ook de vereisten vanuit het addendum losgelaten en registreert t.b.v. CERT dienstverlening contactpersonen van (gemeentelijke) leveranciers.

Contactpersonen / aansluitingen gemeenten

NCSC en collega CERT's geven aan dat de IBD op dit gebied een vrij unieke systematiek heeft ingericht. De IBD is hier dan ook heel trots op dat gemeenten dat zo georganiseerd hebben. Minimaal acht keer per jaar vinden er gesprekken plaats met nieuwe vertrouwde contactpersonen. Dit gebeurt niet alleen bij nieuwe aansluitingen maar ook als er een vervanging plaats vindt, omdat iemand een andere functie krijgt of de organisatie verlaat. Op die manier leert de IBD haar eerste lijn contactpersonen dus ook echt kennen.

Communicatie

IBD is naar aanleiding van enkele adviezen van burgemeesters gestart met meer actief naar buiten communiceren. Zo brengt de IBD elke twee weken een blog uit op diverse IB onderwerpen. Onlangs zijn er bijvoorbeeld blogs uitgebracht over het feit dat fysieke beveiliging de ICT beveiliging ontmoet en over het nut van responsible disclosure meldingen.

Verwerkersovereenkomsten

Er komen nog steeds veel vragen over verwerkersovereenkomsten binnen bij de CERT. De IBD schakelt daarvoor regelmatig met juristen van de VNG voor het juridische deel. Ook op de IBD regiobijeenkomsten is wederom aandacht voor het onderwerp opdrachtgeverschap. Samen met het onderwerp van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), de nieuwe privacy verordening, heeft dat weer vier druk bezette regiobijeenkomsten van de IBD opgeleverd.

Dreigingsbeeld

De IBD heeft in lijn met het Cybersecuritybeeld van het NCSC een dreigingsbeeld voor gemeenten in concept opgesteld wat nu verrijkt wordt met gemeentelijke input. De IBD brengt dit uit onder andere naar aanleiding van de verkenning die de IBD heeft uitgevoerd. Waarin gemeenten hun behoefte aan inzicht in wat de risico's zijn, hoe groot die risico's zijn etc.

Op de agenda van de adviesraad in maart 2018 wordt het dreigingsbeeld op de agenda gezet om deze inhoudelijk met elkaar te bespreken. Tot slot is er kort stil gestaan bij het regeerakkoord Rutte III met betrekking tot het versterken van cybersecurity.

3 Rapport Durven Leren, van de visitatiecommissie Informatieveiligheid – Hoe kijkt u aan tegen het rapport in relatie tot dienstverlening IBD

Het eindrapport van de visitatiecommissie informatieveiligheid is verschenen. Alle gemeenten hebben inmiddels een exemplaar ontvangen. Met de leden wordt een korte toets gedaan op de inhoud van de rapportage. Hierbij worden de volgende vragen gesteld:

- Hoe kijken de leden van de adviesraad in zijn algemeenheid aan tegen het rapport en aanbevelingen?
- Zien zij in de rapportage zaken die de dienstverlening van de IBD kan versterken?

De voorzitter geeft alle leden het woord. De volgende opmerkingen zijn opgehaald:

- De leden geven aan dat het rapport bijdraagt aan de 'sense of urgency';
- Gezien de complexiteit van de uitdagingen waarmee gemeenten mee worstelen, is de vraag of gemeenten het wel goed kunnen doen';
- De leden concluderen dat bestuurders zelf ook in de lead zijn om te zorgen dat het onderwerp op het netvlies komt;
- Mogelijk kan de aanpak van individuele gemeenten bij het thema 'ondermijning' een voorbeeld zijn voor hoe dit onderwerp op het netvlies van bestuurders kan komen te staan.

Bestuurlijk aanspreken (achterblijvende) gemeenten

Om het systeem van verplichtende zelfregulering te versterken, wordt nagedacht op welke wijze bestuurders van (achterblijvende) gemeenten bestuurlijk aangesproken kunnen worden. De leden van de adviesraad zijn het er over eens dat niet een taak is voor de IBD.

Opgemerkt wordt dat bestuurders over het algemeen getriggerd worden door lijstjes waarin staat aangegeven hoe een gemeente scoort ten opzicht van andere gemeenten.

4 Jaarplan IBD op hoofdlijnen / Resultaten verkenning en Verhogen digitale Weerbaarheid

De afgelopen maanden heeft IBD een verkenning uitgevoerd naar de mogelijkheden om meer actief én binnen gemeentelijke informatievoorziening te monitoren naar potentiële dreigingen. De verkenning richtte zich op het doen inrichten van gemeentelijke SIEM/SOC functionaliteit in combinatie met een actieve 'Threat intelligence' (TI); het vergaren en delen van actuele informatie over potentiële dreigingen. De IBD is er met nadruk voor alle gemeenten en zal de verhoging van gemeentelijke weerbaarheid over twee sporen verhogen: het waar nodig ondersteunen van gemeenten bij het invullen van de randvoorwaarden in combinatie met het verbinden en versterken van gemeenten die reeds aan de slag zijn met SIEM / SOC.

De IBD zet verder in op samenwerking en het versterken van het netwerk en zoekt samenwerking met andere sectorale CERT's. Eén van de voorstellen is ook om een gestructureerde uitwisseling op te zetten tussen een CISO van een gemeente en een IBD medewerker om zo kennis met elkaar uit te wisselen.

IBD heeft contact met de Vereniging van Gemeentesecretarissen (VGS) en het Nederlands Genootschap van Burgemeesters (NGB).

In het geval van een dreigende crisis / (groot) media incident willen ook gemeentelijke bestuurders worden geïnformeerd. Hierbij wordt wel verwezen naar de betrokken CISO.

Geconcludeerd kan worden dat de leden positief zijn over het gepresenteerde IBD jaarplan. Op bepaalde aandachtsgebieden zijn suggesties aangedragen. De IBD zal de suggesties verwerken en de VNG zal als opdrachtgever het vervolgtraject in gang zetten. In maart 2018 wordt het definitieve jaarverslag gedeeld.